

د څړځايونو/وابنو تخریب؛ په راتلونکي کې د خوړو کموالی!

خر خای او وابنه شه شی دي؟

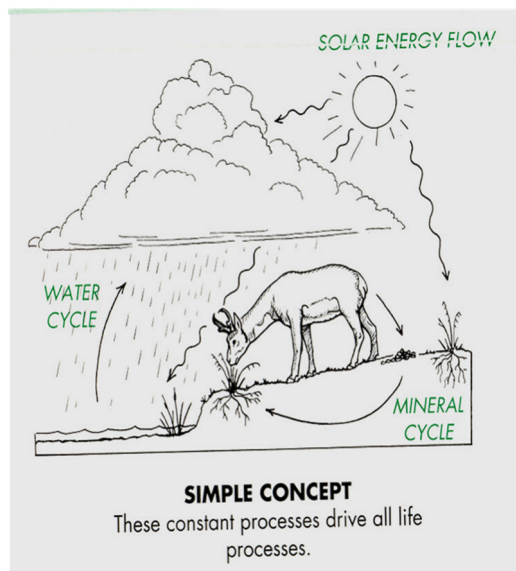
۱

- دا د کورنیو او کلیو د اقتصادی پرمختګ لپاره د ټولنیز ژوند یوه مهمه او طبیعی سرچینه ده
- د خاړویو لپاره د خوړو سرچینه
- د اوبو رسولو سرچینه
- د سون تودوخي برابرولو او پخلي سرچینه
- د طبی توکو بڼه سرچینه.

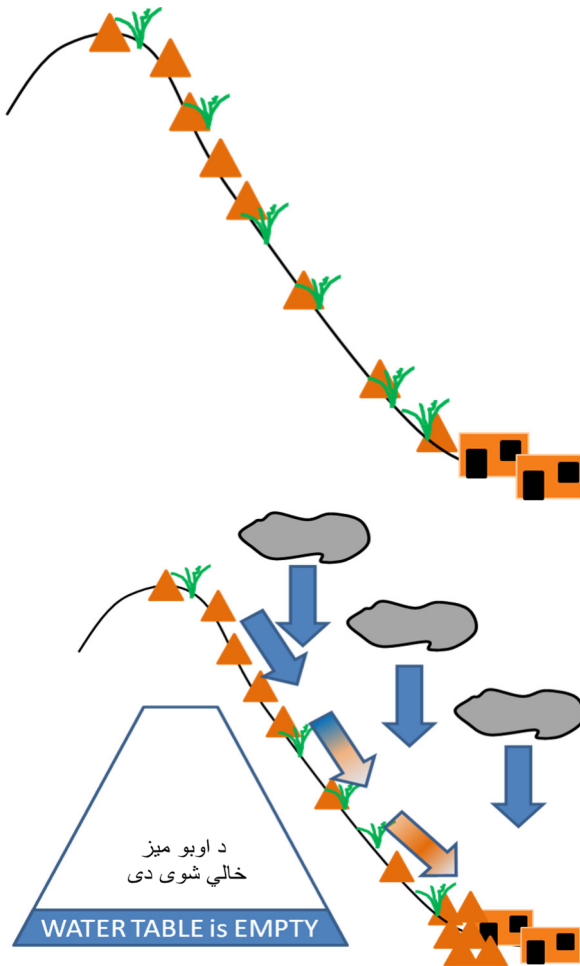
۲

- په تېر وخت کې، خرځایونه ډېر وو او د انسانانو او خاړویو اړتیاوې یې پوره کولې.
- د وابنو حاصلات په دې پورې اړه لری چې انسانان یې څنګه کاروي.
- د نباتاتو راټولول په بشپړه توګه د تخمونو خپرېدل، د خاورې سختېدل، او د پسرلی وچېدو مخه نیسی، ځکه چې باران او واوره خاوره ته جذب نه شی کېدای.

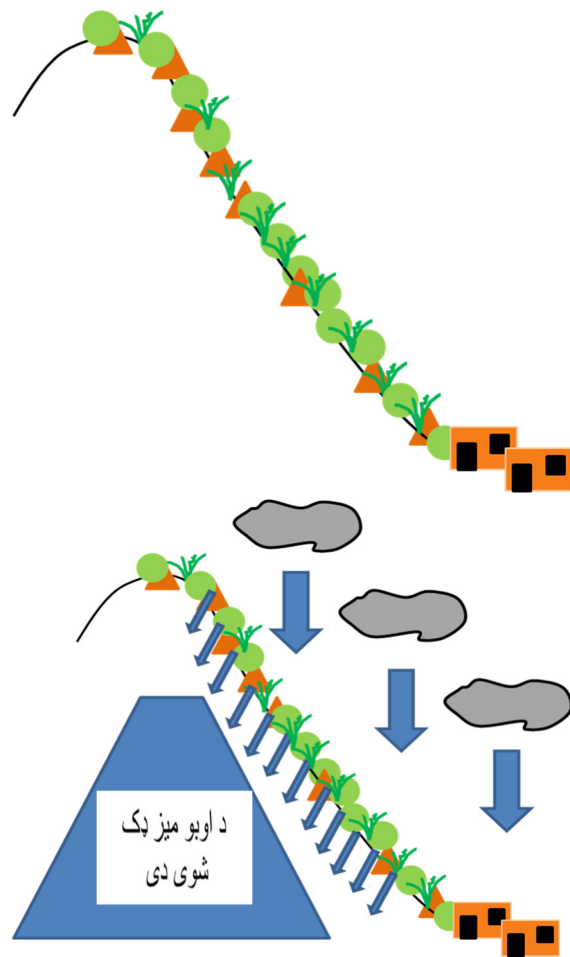
تخریب شوي واښه څه شی دی؟

تخریب شوي واښه

کله چې باران ورپری، په هغو سطحو کې چې بوټی نه وې، د اوبو جریان نه درپری او خاورې ته نه جذب کیږي. د دې له وجې، اوبه په خاوره کې نه زیرمه کیږي، چې خاوره خرابوی او زرخیزه له لاسه ورکوي. په دې حالت کې، په دې سیمو کې به ناڅاپي سېلابونه راځي.

روغ او سالم واښه

کله چې باران ورپری، د نباتاتو په سطحو کې، د اوبو جریان بندېږي او خاورې ته جذب کیږي، او اوبه په خاوره کې زیرمه کیږي. دا د کرنیزو ځمکو د اوبو کچه لوړوي، او له همدې امله سیلاب نه راځي.

مونږ څنگه کولی شو تخریب شوي واښه تشریح کړو؟

چاپېریالی عوامل:

د باران کموالی
د اوبو ټیټه سطحه
شدیده وچکالی
د اوبو د نه جذب کېدو له امله د ډېرو اوبو له لاسه ورکول

ټولنیز عوامل:

د طبیعي سرچینو د تنظیم او ساتنې په اړه د پوهې نشتوالی
د خوړو کمښت
په ټولنیز کار کې د همغږۍ نشتوالی
د پلان نشتوالی او د واښو د سم کارولو حق

زراعتی عوامل:

د حاصلاتو په کرڼه کې د کروندو بدلون نه لیدل کېږي.
د خوراک تولید په منظم ډول نه کېږي او کرنیزه دوره په اوبو کې نه لیدل کېږي.
دلته د خوراک تولید نشته.
سبزیجات او حیواني سرې نه کارول کېږي.
د واښو او څړځایونو د غلو تولید کوونکو ځمکو ته بدلول.

د څارویو له امله رامنځته شوي عوامل:

- د کلی شاوخوا ډېر څړ کول
- د کافی خوراک تولید نشتوالی
- د ژمي د خوړو راټولول
- ډېر شمېر څاروي ساتل
- د څارویو د پوهاوی او تنظیم نشتوالی
- د سیلابونو پر وړاندې طبیعي ساتنه.
- یوازینی میکانیزم چې د څارویو ساتلو لپاره دی

د مختلفو عواملو او چټک چلند پایلې :

د کورنیو له خوا استفاده کوونه:

د کور د پخولو او تودوخې لپاره ټیکنالوژۍ او د سون توکو سرچینو ته د لاسرسی نشتوالی.

د سونګ او پخلي لپاره نباتات زیات استثمار او له منځه یوسی.

چلم د تودوخې او پخلي لپاره وکاروه.

د خوړو او درملو بوتو پي پروا راټولول.

د حل لارې څه دي؟

۱

د کرنیزو محصولاتو اصلاح او د نسل تغییر

د اوبو کرنه محدودول او د اوبو د کرنې پراختیا محدودول، د مالدارۍ پراختیا د تولید او عاید سرچینې په توګه.

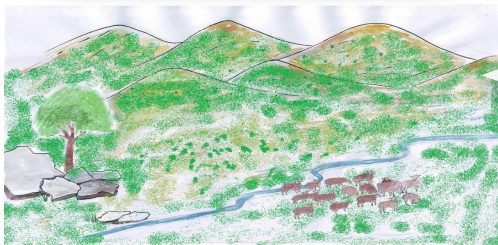
د حیواني سرې په مرسته د عضوي موادو او خاورې پاکول او همدا شان هغه حاصلات چې له ځمکې څخه اخیستلی کېږي.

د څر ساحه نه یوازې د کلی شاوخوا بلکې په لرې پرتو سیمو کې هم پراخه کړئ، که غواړو یوازې د څر څخه مخنیوی وکړو.

د خاورې جوړښت او حاصلخیزی د ښه کولو لپاره نوی نایاب/اصلی نباتات او دایمی نباتات معرفي کول.

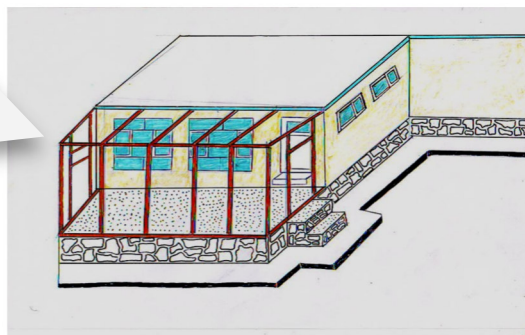

د ژمني خوراک تولید او کرنه په اوبو لرونکو ځمکو کې که غواړو د زیات خوراک راټولول محدود کړو.

د کورونو د تودولو او پخلی لپاره بدیلی سرچینې کارول

سولري کورونه جوړ کړئ ترڅو
کورونه گرم کړي او د سون توکو
مصرف کم کړي، ترڅو د ماشومانو
ژوند ښه شي، په ژمی کې ناروغی
کمې کړي، او د عاید او ټولنیزو
فعالیتونو سرچینو ته وده ورکړي.

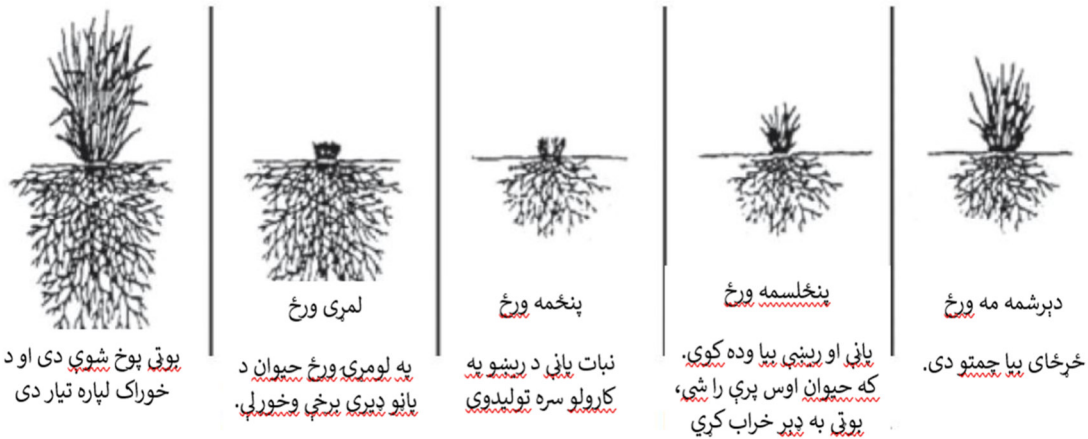

موږ کولی شو د لمر تنورونو څخه د
اوبو تودوخه او د پسرلی او دوبي په
موسم کې خواړه پخه کړو.

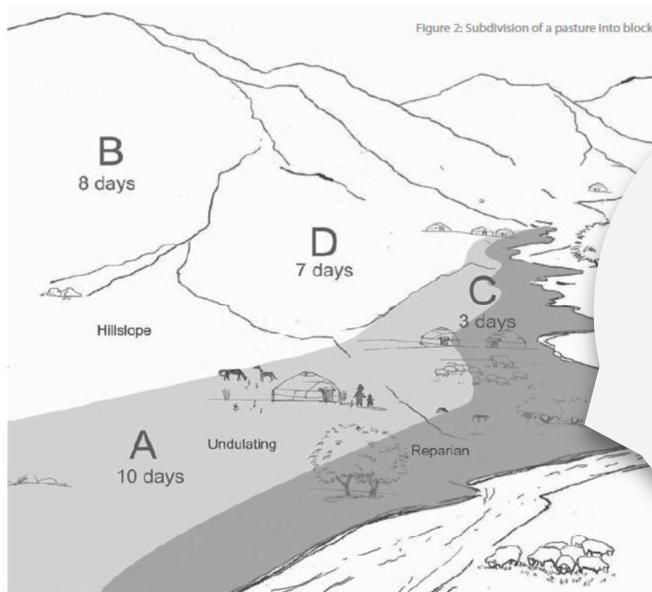
بي میوي لرونکي وني د سیندونو
ترڅنگ او د اوبو سرچینو شاوخوا
کړل.

د بوټو د ریښو ایستل بند کړئ، د لرگیو او خوراک پرې کول د سمو اصولو له مخې تر

د بوټو د ریښو ایستل بند کړئ، د لرگیو او خوراک پرې کول د سمو اصولو له مخې تر سره کوئ که ریښې لا هم وی، بوټي بېرته وده کولی شي.

تر هغه چې بوټي کافی وده کړې نه وي باید له زیات څړ څخه مخنیوی وشي، او همدا شان له څړولو مخکې انتظار وشي.

تخمونه راتول او پر اغیزمنو واینو کې د مناسبو بوټو په کارولو سپری کول

۱

د بوټو لپاره ښې هڅې راتولول:
څرخایونه
• د نباتاتو د هڅو کیفیت (بې ناروغۍ او مناسبه اندازه)

۲

د ژمي له پیل مخکې په هغو سیمو کې د هڅو خپرول چې د واینو له امله اغیزمن شوي وي.

۳

بوټي ته اجازه ورکړئ چې په مناسب وخت کې بیا وده وکړي او په دغو حالاتو کې د څارولو څخه ډډه وکړئ ترڅو چې مناسب وخت ته ورسېږي.

هغه نباتات چې د هڅو اچولو لپاره سپارښتنه کېږي:

- غره کول
- د لیگیوم کورنۍ (ژېړ گلان؛ چاداک، وری، سورل، او همداراز تورېج، محلی رېښه او فرانسوی رېښه)
- پیاده روان

دا لارښود د **Project, MADERA, Mission d'Aide au Developement des Economics Pasture Management** لخوا ليکل شوی، چې د **EU، AFC او Misereor** لخوا تمويل شوی، او په **2024 کال** کې د **Rurales in Afghanistan, 2012** لخوا تطبيق شوی دی. **Welthungerhilfe** لخوا تطبيق شوی دی.